

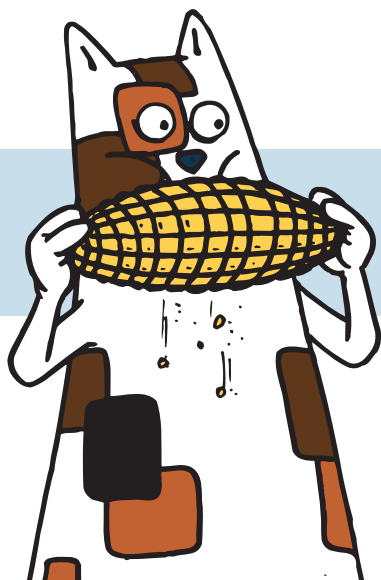
LEESTEKST

16

Kan je met maïs schrijven?

De verwerking van maïs.

Fran zit met een gezicht als een donderwolk onder een parasol over haar schoolboeken gebogen. "Wat scheelt er?" vraagt Balthazar verwonderd. "Die vervelende juf! Het schooljaar is nog maar pas begonnen en daar is ze al met haar opdrachten!" Balthazar fronsd de wenkbrauwen en informeert: "Waarover gaat je opdracht?" "Wel, de juf heeft gezien dat de landbouwers begonnen zijn met het hakselen van de maïs en nu moeten wij uitzoeken waarvoor maïs gebruikt wordt. Maar in mijn boeken vind ik daar niets van terug!" Balthazar glimlacht: "Je hoeft niet alle wijsheid in boeken te zoeken! Soms volstaat het om gewoon je ogen goed de kost te geven. Doe je boeken maar dicht en je ogen wijd open!" Fran begrijpt er helemaal niets meer van. Ze grist nog snel haar kladschrift en potlood mee en stuift achter Balthazar aan, die warempel de woning binnen gaat.

Pas in de voorraadkamer stopt Balthazar. "Kijk nu eens goed rond en haal er alle producten die maïs bevatten maar uit!" Even denkt Fran dat haar varkentje een slag van de molen heeft gekregen. Maïs in de keuken... stel je voor... Toch kijkt ze even rond en ze vindt een blikje met maïs. Suikermaïs staat er op. Inderdaad, dat gebruikt mama soms bij slaatjes. "Niet alleen naar de afbeeldingen kijken", gebiedt Balthazar, "ook de ingrediënten lezen!" Fran zucht. En tot haar grote verbazing ziet ze dat een zakje popcorn maïs bevat. Met grote ogen kijkt ze naar Balthazar. "Popcorn wordt gemaakt door maïskorrels te verhitten tot ze opspringen. Dat gebeurt weliswaar niet met het soort maïs dat doorgaans in onze streken geteeld wordt. Zeg Fran, gaat er nog geen lichtje branden? Corn is Engels voor maïs..."

Het zal toch niet waar zijn... weifelend steekt ze haar hand uit naar de doos met cornflakes... En ja hoor. Ook die zijn van maïs gemaakt. Fran laat haar blikken verder door de bergplaats glijden. Ze stoppen bij een fles maïsolie. "Om maïsolie te vervaardigen worden de maïskorrels gemalen. Daarbij worden de kiemen en de vezels gescheiden. Door de kiem uit te persen krijgen we maïsolie. Wat over blijft vind ik in mijn voederbak", doceert Balthazar.

Doe je boeken maar dicht en je ogen wijd open!

LEESTEKST

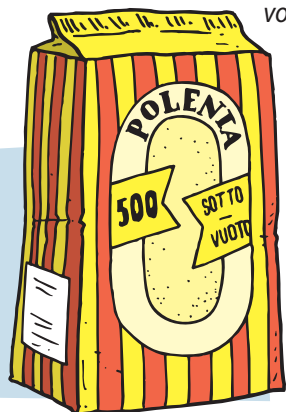
Als ze bijna klaar is, ontdekt Fran nog een doosje maizena. "Dat gebruikt mama om de saus te binden", weet ze. Balthazar knikt instemmend.

"Veel meer zul je hier niet meer vinden. Maar ook in andere landen kennen ze maïsgerichten: tortilla's en maïsapp zijn er maar enkele van."

Nu sleurt Balthazar Fran mee naar de boerderij. "Zoek hier nu ook maar eens maïs of maïsproducten! Dat zal niet zo eenvoudig zijn zonder verpakkingen!" Maar toch glundert Fran. Zelfverzekerd stapt ze naar een hoop veevoeder.

"Deze maïs heeft de boer vorig jaar op zijn akker gezaaid. De rijpe maïs werd gehakseld en ingekuild als wintervoer voor de koeien!" triumfeert ze. Balthazar kijkt haar verwonderd aan. "Ja", zegt het meisje, "ik was net bij Mieke op de boerderij toen de maïs op de akkers gehakseld werd. In de hakselaar werden de maïstengels versnipperd en de maïskorrels gekneusd. Anders kan de koe de korrel niet verteren." Ons varkentje staat aan de grond genageld. Nu wordt hij eens de les gelezen. "Je hebt goed opgelet!" prijst hij. "Vandaar dat men ook spreekt van snijmaïs."

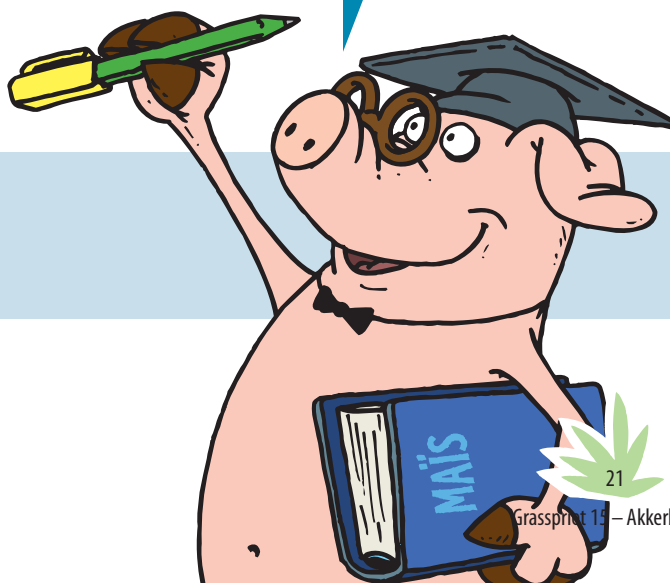
"Ook wij, varkens, krijgen maïs te eten. Maar wij krijgen alleen de korrel. Die wordt gemalen en verwerkt in het voer van varkens, pluimvee en runderen bestemd voor de vleesproductie. Dat is dan de korrelmaïs." "Nu weet ik inderdaad al heel wat meer. De juf zal morgen nogal moeten luisteren."

Bedankt Balthazar!" Maar als ze Balthazar een klapzoen op zijn neus wil geven duwt hij haar weg. "We zijn nog niet klaar, meisje!" broemt hij.

"Ik geef toe, de meest gekende toepassingen hebben we wel gehad. Maar er is meer. Maïs wordt ook gebruikt als grondstof voor enkele soorten plastic. Die hebben het voordeel dat ze door de natuur kunnen afgebroken worden. En dat is met de gewone plastic helemaal anders. Die verteert helemaal niet! Kijk maar: "Plattelandsklassen" heeft zelfs balpennen die op deze manier gemaakt worden." "Kan ik die balpen dan ook opeten?" wil Fran weten. "Neen, dommie! Het is immers een soort plastic."

"Tot slot kan ik je wel nog vertellen dat men ook in de geneeskunde de heilzame werking van maïs heeft ontdekt. Vooral mensen met leverproblemen hebben er baat bij."

Fran straalt. Wat boft ze toch met zo'n slim varken als Balthazar. Ze kijkt al uit naar morgen. Wat zullen haar klasgenootjes versteld staan. Terwijl zij alleen maar aan de maïskuil gedacht had...

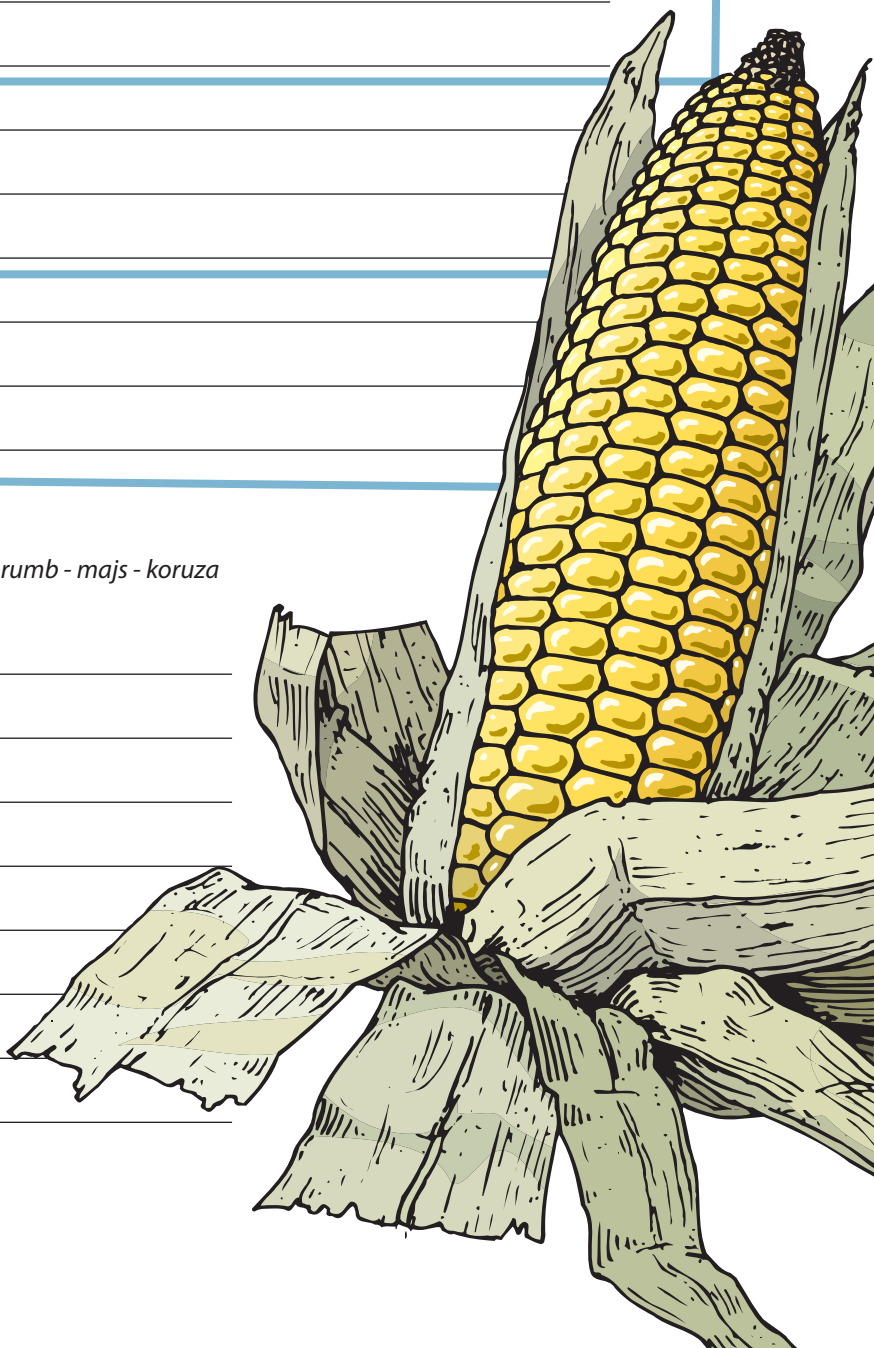
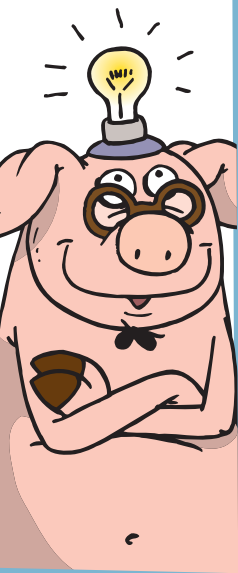

1. Spreekwoorden

Heb je gemerkt hoe vaak de schrijver gebruik maakt van spreekwoorden en zegswijzen? Zoek ze eens op in de tekst en noteer ze hieronder. Zoek nu de betekenis van elk spreekwoord. Hoe zou jij die zin schrijven zonder het spreekwoord of de zegswijze te gebruiken?

Spreekwoord:	_____
Betekenis:	_____
Zonder:	_____
Spreekwoord:	_____
Betekenis:	_____
Zonder:	_____
Spreekwoord:	_____
Betekenis:	_____
Zonder:	_____
Spreekwoord:	_____
Betekenis:	_____
Zonder:	_____
Spreekwoord:	_____
Betekenis:	_____
Zonder:	_____

2. Mais ... wablief?

Kies uit: maiz - maïs - kukurydza - corn - porumb - majs - korusza
Hoe zeg je 'maïs' in het

- Nederlands? _____
- Frans? _____
- Engels? _____
- Spaans? _____
- Sloveens? _____
- Roemeens? _____
- Deens? _____
- Pools? _____

WERKBLAD

3. Maisproducten

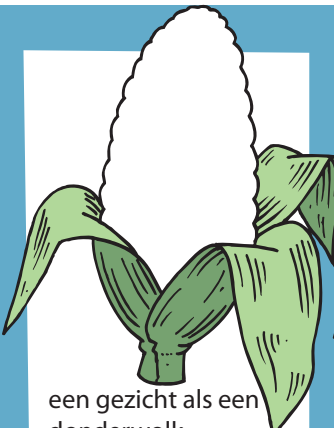
In onze voeding gebruiken wij vaker maïs dan we zelf denken. Kan je bij elk van de onderstaande producten zeggen wat het is en waarvoor het gebruikt wordt? Een woordenboek kan een nuttige hulp zijn.

product	wat?	gebruikt als...
popcorn	_____	_____
cornflakes	_____	_____
maïsolie	_____	_____
maïzena	_____	_____
suikermaïs	_____	_____

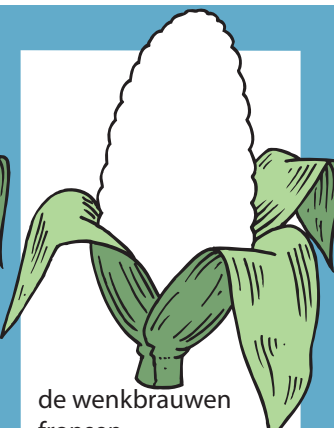

4. Maisgezichten

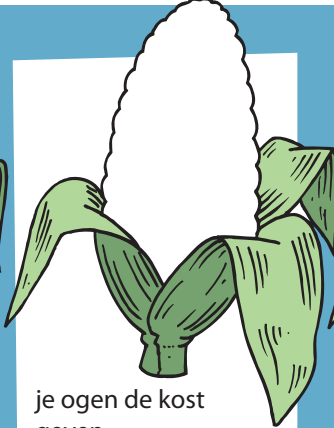
In de leestekst staan er een aantal zinnen die een gelaatsuitdrukking weergeven. Laat je fantasie maar los en kruip zelf eens in de huid van onze tekenaar. Teken in elke maïskolf een leuk gezicht dat bij de zin past.

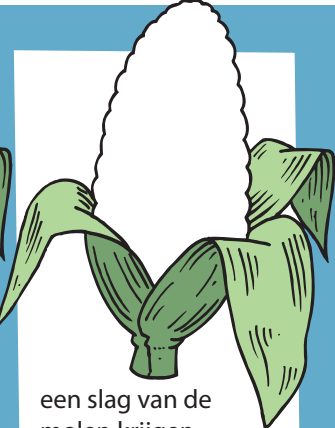
een gezicht als een donderwolk

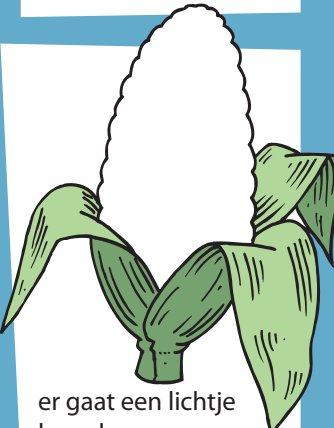
de wenkbrauwen fronsen

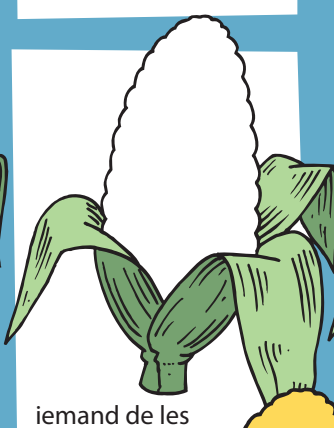
je ogen de kost geven

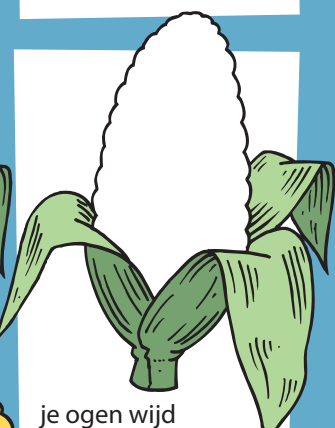
een slag van de molen krijgen

er gaat een lichtje branden

iemand de les lezen

je ogen wijd openen

WERKBLAD

5. Maïspuzzel

Probeer dit rooster aan te vullen met woorden van ons maïsthema.

Elk cijfer stelt een letter voor.

Doordat er onderaan enkele letters gegeven zijn, kunnen er al enkele in het rooster worden aangevuld. Veel succes!

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
				17						8		7
N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z
23					9							

DOE-ACTIVITEITEN

1. Voorbereidende oefening - voortaan op de tekst

1. Op maïsoektocht in de keuken...

Ga op zoek in jouw keuken, kelder of voorraadkamer naar producten die maïs bevatten.

Wat is het resultaat van jouw zoektocht? Heb je producten ontdekt die niet ter sprake komen in de tekst?

2. Schattend rekenen:

Hoeveel volledige maïskorrels bevat een maïskolf ongeveer?

Hoe heb je deze schatting uitgevoerd? Leg uit.

2. Maïsoep maken

Ingrediënten:

- Een halve paprika
- 20 g boter
- een halve theelepel kerrie
- 20g bloem
- 25 cl melk
- 25 cl bouillon
- een halve liter maïs in blik
- peper en zout
- 50 g geraspte kaas

Bereiding:

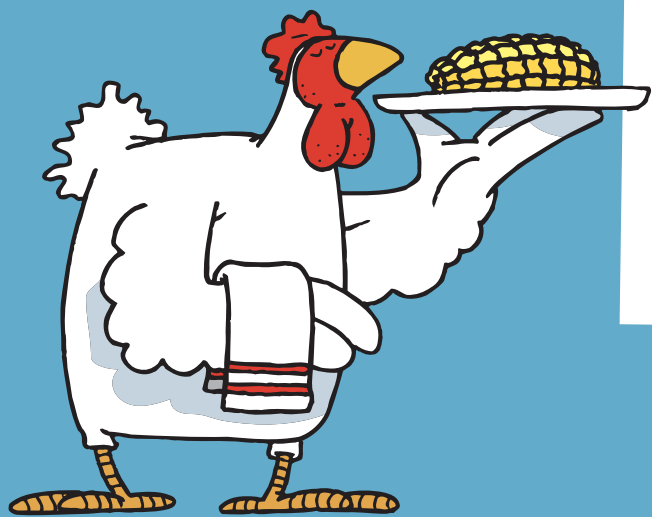
Verwarm de in stukjes gesneden paprika enkele minuten in de gesmolten boter met de kerrie. Voeg de bloem toe en giet onder voortdurend roeren beetje bij beetje de melk en de bouillon erbij. Doe de uitgelekte maïskorrels erbij en laat het geheel vervolgens 10' zachtjes doorkoken. Voeg eventueel iets van het maïsvocht toe om de soep te verdunnen. Breng de soep op smaak met zout, peper en geraspte kaas.

3. Maïsmemory

Zie volgende pagina.

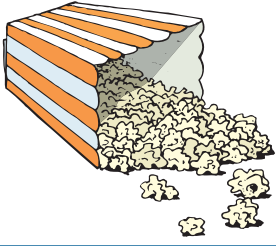
Leg de plaatjes met de afbeelding naar onder. Om beurt mag er iemand twee kaartjes omdraaien. Je probeert de afbeelding bij de passende tekst te vinden. Als de twee kaartjes niet bij elkaar passen worden ze teruggelegd. Passen ze wel bij elkaar, dan mag degene die de combinatie vond de kaartjes bijhouden. De persoon die op het einde van het spel meest kaartjes heeft is de winnaar.

Suikermaïs, wordt vaak gebruikt in slaatjes.

Popcorn wordt gemaakt door maïskorrels te verhitten tot ze openspringen.

Cornflakes zijn gezoete, geroosterde maïsvlokken die vaak gegeten worden als ontbijt.

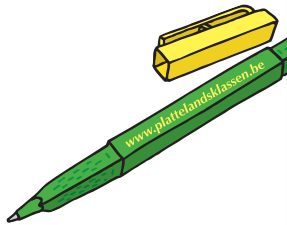
Door de kiem van de maïskorrels uit te persen krijgen we maïsoolie.

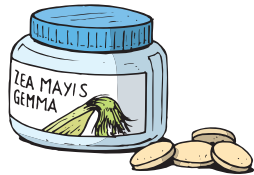
Maïzena: bindmiddel dat vaak in de keuken wordt gebruikt.

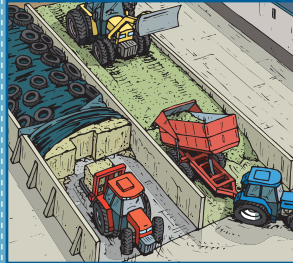
Maïs kan gebruikt worden als grondstof voor plastic, balpennen kunnen ervan worden gemaakt.

Maïs kan ook een genezende werking hebben. Soms worden er zelfs medicijnen van gemaakt.

Maïs wordt na de oogst bewaard in een maïskuil. Dit is opgehoopte maïs die gebruikt wordt als veevoeder.

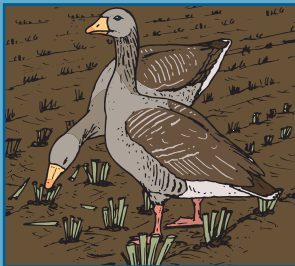
Mannelijke bloem, verschijnt begin juli, als de maïs volgroeid is.

Na de bevruchting groeit de vrouwelijke pluim uit tot een maïskolf. We vinden doorgaans maar één kolf terug op de maïsplant.

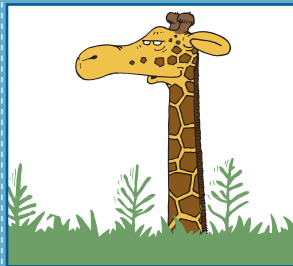
In de kleine stukjes maïsveld die blijven staan, leven verschillende dieren. De jagers vinden dit een ideale plaats om te jagen.

Maïs behoort tot de familie van de grasachtigen.

Een maïsplant kan tot 4 meter hoog worden.

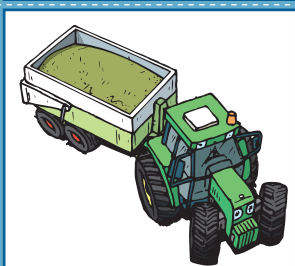
Landbouwmachine die de maïs hakselt bij het oogsten.

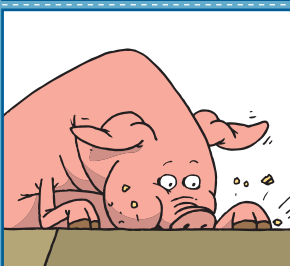
16 tot 18 bladeren.

De maïs uit de maïskuil ruikt zuurder en is geler van kleur dan de vers ingekuilde maïs.

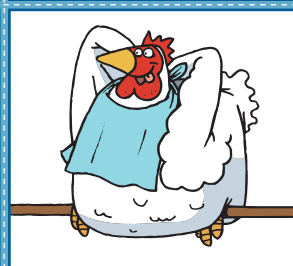
Varkens krijgen ook maïs te eten. Enkel de korrel wordt voor hen bewaard. Die wordt dan gemalen tot meel.

Het voeder van de runderen is vaak gebaseerd op maïs.

De kippen genieten ook van de lekkere maïskorrels.

In het scheppingsverhaal van de maya's vertelt men dat mensen uit maïsdeeg gevormd werden.

